

ارزیابی نقش فرایند استقبال بر رفع چالش‌های مرحله‌ی گذر دانشجویان جدیدالورود

اکبر علی اصغرزاده: عضو هیأت علمی، گروه فیزیک پزشکی و رادیولوژی، دانشکده‌ی پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

زهرا میدانی*: عضو هیأت علمی، گروه مدیریت و فن‌آوری اطلاعات سلامت، دانشکده‌ی پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

عبدالله امیدی: عضو هیأت علمی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

مریم نژادی نیاسر: کارشناس فن‌آوری اطلاعات سلامت، دانشکده‌ی پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

سیما راستی: عضو هیأت علمی، گروه انگل‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

چکیده: مراسم استقبال و برنامه‌های توجیهی از رویکردهای مؤثر در رفع عوامل تنش‌زای اجتماعی، تحصیلی و هیجانی مرحله گذر، ورود به دانشگاه محسوب می‌شود. مطالعه‌ی حاضر نیز با هدف ارزیابی نقش فرایند استقبال در رفع چالش‌های مرحله گذر دانشجویان جدیدالورود انجام شد. برای هدایت این مراسم کار گروهی با عنوان مراسم استقبال متشکل از دانشجویان و اساتید در دانشکده‌ی پیراپزشکی کاشان تشکیل شد. برای ارزیابی نقش فرایند استقبال مطالعه‌ی مقطعی از طریق توزیع پرسشنامه در بین کلیه‌ی دانشجویان ورودی جدید سال ۱۳۹۱ (۹۳ نفر) انجام شد. بیشتر دانشجویان ۹۱ نفر (۹۷/۸ درصد) توافق داشتند مراسم استقبال می‌تواند پل ارتباطی مناسب بین دانشجو و دانشگاه برقرار نماید. بیشتر دانشجویان ۹۰ نفر (۹۷/۸ درصد) توافق داشتند مراسم استقبال می‌تواند دانشجویان را برای سازگاری با محیط دانشگاه و ورود به دانشگاه مهیا نماید. ۸۴ نفر (۹۰/۳ درصد) توافق داشتند که این مراسم در تقویت احساس تعلق خاطر دانشجو به دانشگاه تأثیر دارد. با توجه به نظرات دانشجویان در خصوص اهمیت فرایند استقبال در کلیه مراحل گذر به دانشگاه توصیه می‌شود مرکز تخصصی با عنوان واحد مشاوره و حمایت از دانشجویان جدیدالورود در سطح معاونت دانشجویی دانشگاه‌ها استقرار یابد تا مسؤلیت آگاهی و توانمندسازی دانشجویان جدیدالورود، اساتید مشاور، سایر دانشجویان و کارکنان در خصوص چالش‌های مرحله گذر را عهده‌دار گردد.

واژگان کلیدی: مرحله‌ی گذر، دانشجویان جدیدالورود، ستاد استقبال.

***نویسنده‌ی مسؤول:** عضو هیأت علمی، گروه مدیریت و فن‌آوری اطلاعات سلامت، دانشکده‌ی پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

(Email: meydani-za@kaums.ac.ir)

مقدمه

مطلوب در دانشگاه‌ها می‌تواند علاوه بر مساعدت دانشجویان در مدیریت شرایط مرحله‌ی گذر، در موفقیت تحصیلی آنان نیز مؤثر واقع گردد (لاروس و بویون، ۱۹۹۸؛ داوون و همکاران، ۲۰۰۷؛ نانز، ۲۰۰۹). بسیاری از مطالعات بر این امر تأکید دارند که افزایش احساس تعلق خاطر دانشجویان به دانشگاه در موفقیت تحصیلی آنان مؤثر است (کائتو و همکاران، ۲۰۱۰). با توجه به اهمیت نقش دانشگاه‌ها در دانش، نگرش و درک دانشجویان از دانشگاه و زندگی دانشگاهی ضروری است که مؤسسات آموزش عالی رویکردهای مناسبی را در این زمینه طراحی نمایند (شانکار و همکاران، ۲۰۱۲).

تدارک برنامه‌هایی در قالب مراسم استقبال (Welcoming Ceremony) و برنامه‌ی توجیهی (Orientation) از رویکردهای مؤثر در این حوزه محسوب می‌شوند (دیبرارد و همکاران، ۲۰۰۴؛ اورتادو و کارتر، ۱۹۹۷؛ بیگر، ۲۰۰۵). برگزاری برنامه‌ی توجیهی امکان آشنایی دانشجویان جدیدالورود با سایر دانشجویان، اساتید و کارکنان دانشکده، قوانین و مقررات آموزشی، برنامه‌ی درسی و فرایند ثبت نام را فراهم می‌آورد (مالندوره و باناهان، ۲۰۰۵؛ کالج رد ریور، ۲۰۱۱). لذا این برنامه‌ها با کمک به شناخت بهتر دانشجویان از دانشکده، سایر دانشجویان جدیدالورود و شناخت دانشجویان ارشد و رشته‌ی تحصیلی می‌تواند بسیاری از عوامل تنش‌زای مرحله‌ی گذر مانند برقراری روابط جدید با افراد جدید در محیط جدید را تخفیف دهد (باولس و همکاران، ۲۰۱۱). این مطالعه با هدف ارزیابی نقش فرایند استقبال در رفع چالش‌های مرحله‌ی گذر دانشجویان جدیدالورود در دانشکده‌ی پیراپزشکی کاشان انجام شد.

روش کار

برای هدایت این مراسم کارگروهی با عنوان مراسم استقبال در دانشکده‌ی پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان تشکیل شد. در این کارگروه جمعی از دانشجویان و اساتید مشارکت داشتند. برای تعیین نقش و اهمیت برگزاری این مراسم بر روی دانشجویان جدیدالورود مطالعات و مقالات مرتبط مورد بررسی قرار گرفت تا چالش‌های اصلی دانشجویان در مرحله‌ی ورود به دانشگاه مشخص گردد (والکر، ۱۹۹۸؛ دفتر خدمات ارزیابی دانشگاه مینه‌سوتا، ۲۰۰۸). از آنجا که برقراری روابط جدید و تعامل با دانشجویان، اساتید و کارکنان به عنوان عوامل تنش‌زای مرحله‌ی گذر دانشجویان جدیدالورود محسوب می‌شود، ابتدا کارگاهی در خصوص اهمیت مهارت ارتباطی و چگونگی برقراری ارتباط توسط گروه روانشناسی دانشگاه

کلیدی مراحل تغییر گذر (Transition) در زندگی انسان معمولاً با استرس همراه است (کمپاس و همکاران، ۱۹۸۶). مرحله‌ی گذر به دانشگاه نیز یکی از تغییراتی است که سازگاری با آن برای دانشجویان جدیدالورود بسیار دشوار خواهد بود (هیگس و هیستای، ۲۰۰۸؛ هورتادو و همکاران، ۱۹۹۶). گذر به معنی آغاز یک مرحله‌ی جدید و خاتمه‌ی مرحله‌ی قبل تعریف می‌شود که این آغاز و سازگاری با شرایط جدید معمولاً با تشویش و استرس توأم خواهد بود (ناش و همکاران، ۲۰۰۹). احساس عدم امنیت و حمایت اجتماعی، احساس تنهایی و اضطراب، ایجاد روابط جدید و تغییر روابط قبلی با خانواده و دوستان، عمده دغدغه‌های دانشجویان جدیدالورود را تشکیل می‌دهد (پارکر و همکاران، ۲۰۰۶؛ لاروس و بویون، ۱۹۹۸). دانشجویان جدیدالورود در مرحله‌ی گذر به دانشگاه با عوامل تنش‌زای اجتماعی، تحصیلی و هیجانی متعددی روبه‌رو هستند که در برخی از آن‌ها این محرک‌ها قابل مدیریت نبوده و به افت تحصیلی یا انصراف از تحصیل دانشجویان منجر خواهد شد. بر اساس بررسی‌ها ۴۰ درصد از دانشجویان قبل از اخذ مدرک تحصیلی دانشگاه را ترک می‌کنند که این میزان در سال اول ورود به دانشگاه ۲۰-۳۰ درصد بالاتر است (دیبرارد و همکاران، ۲۰۰۴). شناسایی و انجام مداخله‌ی مناسب برای مدیریت این عوامل می‌تواند تا حد زیادی در کنترل پیامدهای ناشی از آن مؤثر واقع گردد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حمایت اجتماعی (Social Support) یکی از عوامل اصلی موفقیت دانشجویان در مرحله‌ی گذر به دانشگاه‌ها محسوب می‌شود.

ارائه‌ی خدمات حمایتی به دانشجویان می‌تواند بین دانشجویان جدیدالورود و دانشجویان ارشد (Senior) ارتباط مطلوبی برقرار سازد؛ در افزایش تعهد و تعلق خاطر آنان به دانشگاه‌ها مؤثر باشد (برنت و گریگور، ۲۰۱۱). بخشی از این حمایت‌های اجتماعی توسط خانواده و بخشی دیگر توسط دانشگاه قابل تأمین است، خلق یک تجربه دل‌انگیز و به یادماندنی برای دانشجویان جدیدالورود از طریق ایجاد فضای دوستانه و حس حمایت از سوی دانشگاه‌ها بر روی احساس تعلق خاطر آنان تأثیر دارد (هورتادو و کارتر، ۱۹۹۷). احساس تعلق خاطر به حس پذیرفته شدن، ارزش گذاشتن، تشویق شدن توسط مدرسان و همتایان در مجموعه‌ی آموزشی و یا میزان همبستگی دانشجویان به همتایان و مدرسان اتلاق می‌شود (لیو و لو، ۲۰۱۱). تقویت حس تعلق خاطر دانشجویان از طریق ایجاد یک فضای

در اختیار دانشجویان قرار گرفت. پرسشنامه شامل ۲۰ سؤال بسته و یک سؤال باز بود که یک سؤال درباره مهم‌ترین دغدغه ورود به دانشگاه، ۱۰ سؤال درباره نقش و اهمیت مراسم استقبال و توجیهی، ۸ سؤال مربوط به ارزیابی فرآیند استقبال دانشکده و یک سؤال برای ارزیابی کل مراسم استقبال در دانشکده بود. سؤالات در قالب مقیاس لیکرت از موافق تا مخالف با اعداد ۱-۳ امتیازدهی می‌شد. پرسشنامه‌ی مذکور در بین کلیه دانشجویان ورودی جدید سال ۱۳۹۱ (۹۳ نفر) توزیع شد. برای تعیین اعتبار صوری و محتوایی ابزار پژوهش، پرسشنامه در بین چند نفر از متخصصان توزیع شد و نظرات آنان مدنظر قرار گرفت. برای تعیین پایایی ابزار پژوهش نیز آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۷۵ محاسبه شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی) و نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

۶۷ نفر (۷۲/۰۴ درصد) از دانشجویان زن و ۲۶ نفر (۲۷/۹۵ درصد) مرد بودند؛ ۱۹ نفر (۲۰/۴۳ درصد) کارشناسی هوشبری، ۲۶ نفر (۲۷/۹۶ درصد) کارشناسی تکنولوژی پرتو شناسی، ۲۱ نفر (۲۲/۵۸ درصد) کارشناسی فن‌آوری اطلاعات سلامت و ۲۷ نفر (۲۹/۰۳ درصد) کارشناسی علوم آزمایشگاهی بودند. ۵۸ نفر (۶۲/۴ درصد) از دانشجویان پیدا کردن دوستان جدید، ۵۹ نفر (۶۳/۴ درصد) ارتباط با سایر افراد، ۶۳ نفر (۶۷/۷ درصد) شرایط زندگی و ۷۱ نفر (۷۶/۳ درصد) انجام تکالیف دانشجویی را دغدغه‌های اصلی خود بعد از ورود به دانشگاه ذکر کردند. یافته‌های حاصل از جدول ۱ نشان می‌دهد که ۹۱ نفر (۹۸/۹ درصد) با مناسب بودن برخورد دانشجویان همیار موافق بوده‌اند. ۸۶ نفر (۹۴/۵ درصد) توافق داشتند که اساتید مشاور سؤالات آنان را پاسخگو بوده‌اند. ۸۰ نفر (۸۷ درصد) با مناسب بودن سرعت انجام ثبت نام موافق بوده‌اند.

جدول ۱: توزیع فراوانی ارزیابی دانشجویان از مراسم استقبال

متغیر	توزیع فراوانی	موافق	بی نظر	مخالف	جمع کل
مناسب بودن حجم اطلاعات ارائه شده	۸۱ (۸۹)	۴ (۴/۴)	۶ (۶/۶)	۹۱ (۱۰۰)	
مناسب بودن سرعت انجام ثبت نام	۸۰ (۸۷)	۱۱ (۱۲)	۱ (۱/۱)	۹۲ (۱۰۰)	
مناسب بودن برخورد دانشجویان همیار	۹۱ (۹۸/۹)	۱ (۱/۱)	-	۹۲ (۱۰۰)	
پاسخ گو بودن دانشجویان همیار مطابق با نیازها و سؤالات	۸۷ (۹۴/۶)	۵ (۵/۴)	-	۹۲ (۱۰۰)	
مناسب بودن برخورد اساتید مشاور	۸۵ (۹۳/۴)	۶ (۶/۶)	-	۹۱ (۱۰۰)	
پاسخ گو بودن اساتید مشاور به سؤالات	۸۶ (۹۴/۵)	۵ (۵/۵)	-	۹۱ (۱۰۰)	
مناسب کارایی و اثربخشی فرآیند استقبال	۸۴ (۹۲/۳)	۷ (۷/۷)	-	۹۱ (۱۰۰)	

برای کلیه اعضای کارگروه استقبال برگزار شد. شرح وظایف و مسؤولیت‌های این کارگروه شامل تعیین دانشجویانی به عنوان همیار دانشجویان جدیدالورود (حداقل ۴ دانشجوی همیار به تفکیک رشته‌های فناوری اطلاعات سلامت، رادیولوژی، علوم آزمایشگاهی و هوشبری)، تعیین ایستگاه‌های بازدید دانشجویان جدیدالورود و نوع خدمات ارائه شده در هر ایستگاه، مواد و راهنمای آموزشی مورد نیاز دانشجویان جدیدالورود، نحوه پذیرایی از دانشجویان و همراهان ایشان، تعیین محل استقرار همراهان دانشجویان، نحوه هدایت دانشجویان در بین ایستگاه‌های مختلف، هدایت تور آموزشی از قسمت‌های مختلف گروه‌های آموزشی (آزمایشگاه‌ها، اتاق اساتید، کارگاه، مرکز مهارت‌ها) مشخص شد. در هر ایستگاه فعالیت‌های اصلی این کارگروه به این شرح تعیین شد؛ ایستگاه اول وظیفه‌ی خوش‌آمدگویی و پذیرایی از دانشجویان جدیدالورود و همراهان ایشان را بر عهده داشتند؛ ایستگاه دوم را اداره‌ی آموزش تشکیل می‌داد و در این واحد دانشجویان فرم‌های ثبت نام را تکمیل می‌کردند؛ در ایستگاه سوم دانشجویان ضمن ملاقات با اساتید مشاور و گروه آموزشی توسط اساتید راهنما با بسته آموزشی شامل کتابچه‌ی قوانین و مقررات آموزشی، کتابچه‌ی آموزشی دانشگاه، شرح وظایف اساتید راهنما، ترم‌بندی تحصیلی و لیست کارگاه‌های مهارت‌های ورودی آشنا می‌شدند؛ در ایستگاه چهارم دانشجو توسط دانشجویان همیار مستقر در مرکز کامپیوتر فرآیند انتخاب واحد اینترنتی را فرا می‌گرفتند. در بدو ورود همراهان دانشجویان در محلی که به همین منظور طراحی شده بود استقرار می‌یافتند و دانشجویان همیار در کلیه مراحل ایستگاه‌های مختلف، دانشجویان جدیدالورود را همراهی می‌کردند. در انتهای فرآیند استقبال دانشجویان به همراه یکی از دانشجویان همیار از امکانات فیزیکی و تجهیزات مرتبط با رشته‌ی خود به عنوان مثال آزمایشگاه یا لابراتوار فن‌آوری اطلاعات بازدید می‌کردند. در این قسمت کارشناسان تخصصی هر رشته علاوه بر ارائه پمفلت آموزشی که در آن اطلاعاتی در خصوص رشته مرتبط ارائه شده بود سؤالات دانشجویان را نیز پاسخگو بودند. مطالعه‌ی در قالب توصیفی- مقطعی طراحی شد، برای ارزیابی این مراسم پرسشنامه‌ی سه قسمتی شامل اطلاعات دموگرافیک نمونه‌های پژوهش، ارزیابی نقش فرآیند استقبال و ارزیابی چگونگی برگزاری فرآیند استقبال مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌ی این مطالعه از بررسی متون و پرسشنامه‌ی سایر دانشگاه‌ها اقتباس شد و بعد از اتمام آخرین مرحله‌ی فرآیند استقبال

معمولاً در این دانشجویان شکل‌گیری احساس کم‌توجهی و بی‌اهمیتی به عدم توانایی دانشجویان در انجام تکالیف تحصیلی، کاهش موفقیت تحصیلی و در نهایت استرس تحصیلی (Academic Stress) منتهی می‌گردد. در این زمینه حمایت اجتماعی، که می‌تواند از طرف خانواده، دوستان، اساتید و دانشگاه تأمین شود (دیکسون و چانگ، ۲۰۰۷)، یکی از مکانیسم‌های مدیریت استرس تحصیلی در دانشجویان محسوب می‌گردد؛ حمایت اجتماعی از طریق ایجاد یکپارچگی اجتماعی (Social Integration) استرس تحصیلی دانشجویان را کاهش می‌دهد (تین‌تو، ۱۹۹۹). لذا تقویت تعامل دانشجویان- دانشجو در قالب مراسم استقبال یکی از عوامل کلیدی در مرحله گذر دانشجویان به دانشگاه و کاهش تبعات منفی ناشی از آن محسوب می‌شود (بیگر، ۲۰۰۵؛ بارفوت، ۲۰۰۰؛ هورتادو و همکاران، ۲۰۱۱). بسیاری از مطالعات تقویت رابطه و تعامل بین دانشجویان جدیدالورود با دانشجویان سال بالایی و تسهیم تجربیات درسی از طریق ایجاد گروه‌های یادگیری (Learning Communities) را نیز یکی عوامل مهم در تضمین موفقیت تحصیلی دانشجویان در مرحله گذر معرفی می‌کند (توماس، ۲۰۱۲؛ فریزر و کیلن، ۲۰۰۳). اما علاوه بر نقش حمایت اجتماعی دانشجویان در موفقیت تحصیلی آنان (توماس، ۲۰۱۲؛ فریزر و کیلن، ۲۰۰۳؛ لداک و همکاران، ۲۰۱۲)، بسیاری از مطالعات به نقش این شبکه‌ها در یکپارچگی اجتماعی (Social integration) و احساس تعلق خاطر دانشجویان به دانشگاه تأکید دارند (برنت و گریگور، ۲۰۱۱؛ هورتادو و کارتر، ۱۹۹۷؛ لیو و لو، ۲۰۱۱؛ داون و همکاران، ۲۰۰۷؛ نانز، ۲۰۰۹؛ بارفوت، ۲۰۰۰؛ هورتادو و همکاران، ۲۰۱۱؛ توماس، ۲۰۱۲؛ دانشگاه مینه‌سوتا، ۲۰۱۲).

نتایج این بررسی نشان داد که ۸۴ نفر (۹۰/۳ درصد) دانشجویان با نقش مراسم استقبال در تقویت احساس تعلق خاطر دانشجویان به دانشگاه و ۸۹ نفر (۹۵/۷ درصد) با نقش این فرایند در ایجاد فضای گرم و صمیمانه برای دانشجویان موافقت داشتند. بر اساس سایر بررسی‌ها نیز بین میزان تعلق خاطر و موفقیت تحصیلی دانشجویان با شرکت آن‌ها در مراسم استقبال ارتباط معنی‌داری وجود دارد (دانشگاه مینه‌سوتا، ۲۰۱۲). به منظور این اهمیت بسیاری از دانشگاه‌ها برنامه‌های استقبال دانشجویان جدیدالورود را با تأکید بر فعالیت‌های ورزشی، فرهنگی، علمی و تفریحی طراحی می‌کند تا امکان تشکیل این شبکه‌های اجتماعی افزایش یابد (توماس ۲۰۱۲). برگزاری کلاس‌های کمک درسی (Co-curricular) در قالب سمینارها و کارگاه‌های

یافته‌های حاصل از جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که بیشتر دانشجویان ۹۱ نفر (۹۷/۸ درصد) توافق داشتند مراسم استقبال می‌تواند پل ارتباطی مناسب بین دانشجو و دانشگاه برقرار نماید. بیشتر دانشجویان ۹۰ نفر (۹۷/۸ درصد) توافق داشتند مراسم استقبال می‌تواند دانشجویان را برای سازگاری با محیط دانشگاه و ورود به دانشگاه مهیا نماید. ۸۴ نفر (۹۰/۳ درصد) توافق داشتند که این مراسم در تقویت احساس تعلق خاطر دانشجویان به دانشگاه تأثیر دارد.

جدول ۲: توزیع فراوانی نظرات دانشجویان در خصوص نقش

و اهمیت مراسم استقبال

توزیع فراوانی مغایب	موافق	بی نظر	مغایب	جمع کل
تقویت احساس تعلق خاطر دانشجو به دانشگاه	۸۴ (۹۰/۳)	۹ (۹/۷)	-	۹۳ (۱۰۰)
تقویت احساس غرور و احترام به دانشگاه	۷۹ (۸۴/۹)	۱۲ (۱۲/۹)	۲ (۲/۲)	۹۳ (۱۰۰)
برقراری پل ارتباطی مناسب بین دانشجو و دانشگاه	۹۱ (۹۷/۸)	۲ (۲/۲)	-	۹۳ (۱۰۰)
تقویت تعامل دانشجو با اساتید و سایر دانشجویان	۸۹ (۹۵/۷)	۴ (۴/۳)	-	۹۳ (۱۰۰)
ایجاد فضای گرم و صمیمانه برای دانشجویان	۸۹ (۹۵/۷)	۴ (۴/۳)	-	۹۳ (۱۰۰)
تقویت احساس مسؤلیت دانشجویان در قبال دانشکده	۸۳ (۸۹/۲)	۱۰ (۱۰/۸)	-	۹۳ (۱۰۰)
تقویت عملکرد تحصیلی دانشجویان	۸۳ (۸۹/۳)	۸ (۸/۶)	۲ (۲/۲)	۹۳ (۱۰۰)
شفاف سازی نظرات دانشگاه از دانشجویان	۸۰ (۸۶/۱)	۱۲ (۱۲/۹)	۱ (۱/۱)	۹۳ (۱۰۰)
سازگاری دانشجویان با محیط دانشگاه	۹۰ (۹۷/۸)	۲ (۲/۲)	-	۹۲ (۱۰۰)
مهیا کردن دانشجویان برای ورود به دانشگاه	۹۰ (۹۷/۸)	۲ (۲/۲)	-	۹۲ (۱۰۰)

بحث

این مطالعه با هدف شناسایی چالش‌های مرحله‌ی گذر دانشجویان جدیدالورود و ارزیابی نقش مراسم استقبال در مساعدت آنان در مرحله گذر به دانشگاه طراحی شد. نتایج مطالعه‌ی حاضر نشان داد که ۸۹ نفر (۹۵/۷ درصد) دانشجویان اعتقاد داشتند که فرایند استقبال در برقراری ارتباط بین دانشجو و دانشگاه و تقویت تعامل دانشجو با اساتید و سایر دانشجویان نقش دارد؛ پیدا کردن دوستان جدید و ارتباط با سایر افراد نیز از مهم‌ترین دغدغه‌های دانشجویان در مرحله‌ی ورود به دانشگاه محسوب می‌شود. مرحله گذر به دانشگاه که طی سه مرحله‌ی جدایی از خانواده (Separation)، گذر و عضویت کامل در اجتماع دانشگاهی (Incorporation) شکل می‌گیرد (بیگر، ۲۰۰۵). یکی از چالش‌های عمده‌ی دانشجویان جدیدالورود محسوب می‌شود (پارکر و همکاران، ۲۰۰۶؛ لاروس و بویون، ۱۹۹۸). در این زمینه بررسی‌ها نشان می‌دهد که بیش از یک سوم دانشجویان معمولاً در زمان ورود به دانشگاه از احساس غربت، مواجه با افراد جدید و جدا شدن از خانواده رنج می‌برند (پارکر و دافی، ۲۰۰۵).

برای ارزیابی اثربخشی استقبال استفاده نماید. محدودیت بعدی حجم نمونه و محیط پژوهش این مطالعه بود که قابلیت تعمیم و بسط نتایج را در سطوح کلان خدشه‌دار می‌کند. آخر اینکه برای تصمیم‌گیری دقیق در خصوص تأثیر مراسم استقبال می‌باید در قالب مطالعات نیمه تجربی قبل و بعد از مداخله (فرایند استقبال) مورد ارزیابی قرار گیرد. در این زمینه توصیه می‌شود که مشابه سایر کشورها واحد مدیریت دانشجویان جدیدالورود تحت نظارت معاونت دانشجویی و فرهنگی استقرار یابد تا هدایت این فعالیت‌ها را عهده‌دار گردد:

* هدایت فعالیت‌های مربوط به برگزاری و ارزیابی مراسم استقبال تحت نظارت هسته مشاوره معاونت دانشجویی دانشگاه‌ها با تأکید بر تخفیف چالش‌های روانی_اجتماعی مرحله گذر.

* استقرار واحد مدیریت دانشجویان جدیدالورود در دانشکده‌ها و خوابگاه‌ها جهت مشاوره و حمایت آتی دانشجویان جدیدالورود.

* آموزش و آگاه‌سازی اساتید مشاور در خصوص هدایت دانشجویان جدیدالورود.

* برگزاری کلاس‌های فوق برنامه به منظور افزایش تعلق خاطر و یکپارچگی اجتماعی دانشجویان.

* توانمندسازی سایر دانشجویان در ارائه خدمات مشاوره گروه‌های هم‌تا Peer Counselling و ایجاد اجتماع یادگیری.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان داد که دانشجویان اعتقاد دارند برنامه‌های توجیهی می‌تواند با ایجاد فضای صمیمانه، تقویت روابط دانشجویان- دانشجو و دانشجو - استاد، احساس تعلق خاطر و امنیت در دانشجویان جدیدالورود در کلیه گام‌های مرحله‌ی گذر به دانشگاه شامل جدایی از خانواده، گذر و همبستگی اجتماعی مؤثر واقع گردد. لذا توصیه می‌شود که به منظور توانمندسازی دانشجویان جدیدالورود برای مقابله با چالش‌های مرحله‌ی گذر و آموزش و آگاه‌سازی اساتید مشاور، سایر دانشجویان و کارکنان مشابه سایر کشورها کشورها مرکز تخصصی با عنوان واحد مشاوره و حمایت از دانشجویان جدیدالورود در سطح معاونت دانشجویی دانشگاه‌ها استقرار یابد.

References

Barefoot, BO 2000, The First-Year Experience-Are We Making It Any Better?, *About Campus*, Vol.4, No.6, Pp.12-18.

مهارت تصمیم‌گیری، عزت نفس، اعتماد به نفس و مشارکت اجتماعی نیز از ابزار دیگری است که زمینه مساعدی را برای تشکیل شبکه‌های اجتماعی در بین دانشجویان جدیدالورود فراهم می‌کند (هول بروک ۲۰۱۲).

تقویت تعامل با اساتید مشاور نیز یکی دیگر از رویکردهایی است که نقش حیاتی در موفقیت مرحله‌ی گذر دانشجویان ایفا می‌نماید (بیگر، ۲۰۰۵؛ تین تو، ۱۹۹۹) (بارفوت، ۲۰۰۰؛ هورتادو و همکاران، ۲۰۱۱؛ دلانی، ۲۰۰۸؛ توماس، ۲۰۰۲). تین تو نقش اساتید مشاور را جزء لاینفک توسعه دانشجویان به ویژه دانشجویان جدیدالورود معرفی می‌کند (تین تو، ۱۹۹۹). در این مطالعه نیز ۸۹ نفر (۹۵/۷ درصد) از دانشجویان جدیدالورود توافق داشتند که برگزاری فرایند استقبال می‌تواند تعامل دانشجو با اساتید را تقویت نماید؛ ۸۵ نفر (۹۳/۴ درصد) برخورد اساتید مشاور را مناسب ارزیابی کردند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تقویت این رابطه بر روی رشد دانش، موفقیت در سازگاری تحصیلی، عملکرد تحصیلی، افزایش رضایت و احساس تعلق خاطر دانشجویان تأثیر دارد (هورتادو و همکاران، ۲۰۱۱). علی‌رغم اهمیت نقش استقبال از دانشجویان و برگزاری مراسم توجیهی مطالعات و مداخلات محدودی در خصوص طراحی این برنامه و مراسم‌ها در دانشگاه‌های کشور انجام شده است. ارائه یافته‌های این مطالعه در قالب یک تجربه‌ی برتر در این حوزه از نقاط عمده‌ی این مطالعه محسوب می‌شود. انجام این بررسی‌ها با افزایش آگاهی اساتید مشاور، کارکنان و دانشجویان ارشد در خصوص اهمیت نحوه‌ی تعامل مناسب و حمایت اجتماعی دانشجویان جدیدالورود، تشکیل شبکه‌های حمایت اجتماعی و تدوین برنامه‌های کمک آموزشی می‌تواند با تقویت احساس تعلق خاطر دانشجویان به دانشگاه و تأمین حمایت اجتماعی، بسیاری از چالش‌های پیش روی مرحله‌ی گذر دانشجویان و تبعات ناشی از آن را مرتفع سازد. لذا نتایج این مطالعه می‌تواند اطلاعات مفیدی را در سطوح خرد برای کارکنان، اساتید و دانشکده و در سطوح کلان‌تر معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه‌ها و وزرات بهداشت متبوع کشورمان فراهم آورد. برنامه‌های توجیهی بهترین فرصت برای معرفی نقاط قوت محیط آموزشی، تعامل دانشجو با سایر دانشجویان، اساتید و کارکنان را فراهم می‌آورد. اما این مطالعه دارای محدودیت‌هایی است که می‌باید مدنظر قرار گیرد. نخست اینکه در این مطالعه از ابزار پرسشنامه استفاده شد و این ابزار قادر به انتقال اطلاعات ذهنی (Subjective) و احساسات واقعی دانشجویان نبوده است. لذا توصیه می‌شود که مطالعات بعدی از رویکرد مطالعات کیفی و مصاحبه

- Fraser, WJ, Killen, R 2003, Factors influencing academic success or failure of first-year and senior university students: do education students and lecturers perceive things differently?, *South African Journal of Education*, Vol.23, No.4, Pp. 254 – 260.
- Hicks, T, Heastie, S 2008, High school to college transition: a profile of the stressors, physical and psychological health issues that affect the first-year on-campus college student, *J Cult Divers*, Vol.15, No.3, Pp.143-147.
- Holbrook, Catherine, B 2012, First Year Student Development: Sophomore Students' Perceptions of Growth and Contributing Factors, Educational Administration: Theses, Dissertations, and Student Research, Paper 97. [Cited 2013 29 May]. Available from: [http:// digitalcommons.unl.edu/cehsedaddress/97](http://digitalcommons.unl.edu/cehsedaddress/97)
- Hurtado, S, Carter, DF 1997, Effects of College Transition and Perceptions of the Campus Racial Climate on Latino Students' Sense of Belonging, *Sociology of Education*, Vol.70, No. 4, Pp. 324-345.
- Hurtado, S, Carter, DF, Albert Spuler, A 1996, Latino student transition to college: Assessing difficulties and factors in successful college adjustment, *Research in Higher Education*, Vol.37, No.2, Pp. 135-157.
- Hurtado, S, Eagan, MK, Tran, MC, et al 2011, "We Do Science Here": Underrepresented Students' Interactions with Faculty in Different College Contexts, *J Soc Issues*, Vol.67, No.3, Pp. 553-579.
- Larose, S, Boivin, M 1998, Attachment to Parents, Social Support Expectations, and Socioemotional Adjustment during the High School-College Transition, *Journal of Research on Adolescence*, Vol. 8, No.1, Pp. 1-27.
- Leducq, M, Walsh, P, Hinsliff-Smith, K, et al 2012, a key transition for student nurses: the first placement experience, *Nurse Educ Today*, Vol.32, No.7, Pp.779-781.
- Liu, Y, Lu, Z 2011, Trajectories of Chinese students' sense of school belonging and academic achievement over the high school
- Bigger, J.J 2005, improving the odds for freshman success, Retrieved from NACADA Clearinghouse of Academic Advising Resources Web site. [Cited 2012 29 May]. Available from: www.nacada.ksu.edu/tabid/3318/articleType/ArticleView/articleId/135/article.aspx
- Bowles, A, Dobson, A, Fisher, R, et al 2011, An Exploratory Investigation into First Year Student Transition to University. Research and Development in Higher Education: Reshaping Higher Education. Annual conference. Gold Coast, Australia, 4 – 7 July, Pp. 61 – 71
- Brent, D, wolfe, Gregor, K, 2011, Perceived Impact of an Outdoor Orientation Program for First-Year University Students, *Journal of Experiential Education*, Vol.34, No.1, Pp.19-34.
- Compas, BE, Wagner, BM, Slavin, LA, et al 1986. A prospective study of life events, social support, and psychological symptomatology during the transition from high school to college, *Am J Community Psychol*, Vol.14, No.3, Pp.241-57.
- Cueto, S, Guerrero, G, Sugimaru, C, et al 2010, Sense of belonging and transition to high schools in Peru, *International Journal of Educational Development*, Vol.30, No.3, Pp. 277–287.
- Dawn, JR, Matthew, S, Jeannie, BL, et al 2007, Examining Sense of Belonging among First-Year Undergraduates from Different Racial/Ethnic Groups, *Journal of College Student Development*, Vol.48, No.5, Pp. 525-542.
- DeBerard, M, Scott, I, Deana, C, et al 2004, Predictors of Academic Achievement and Retention Among college freshmen: A Longitudinal Study, *College Student Journal*, Vol.38, No.1, Pp. 66-80.
- Delaney, A.M 2008, 'Why Faculty–Student Interaction Matters in the First Year Experience, *Tertiary Education and Management*, Vol.14, No. 3, Pp. 227-241.
- Dixon, RA, Chung, K 2007, Revisiting first-year college students' mattering: Social support, academic stress, and the mattering experience, *Journal of College Student Retention: Research, Theory and Practice*, Vol. 9, No.1, Pp. 21-37.

- Shankar, P, Karki, B, Thapa, T, et al 2012, Orientation program for first year undergraduate medical students: knowledge, attitudes and perceptions, *Education in Medicine Journal*, Vol.4, No.1, Pp. 57-63.
- Thomas, L 2012, Paul Hamlyn Foundation. Building student engagement and belonging in higher education at a time of change: a summary of findings and recommendations from the works? Student Retention & Success programme, [Cited 2013 6 Jun]. Available from: www.heacademy.ac.uk/resources/detail/what-works-student-retention/What_Works_Summary_Report
- Thomas, L 2002, Student Retention in Higher Education: The Role of Institutional Habitus, *Journal of Education Policy*, Vol. 17, No.4, Pp. 423-442.
- Tinto, V 1999, Taking Retention Seriously: Rethinking the First Year of College, *NACADA Journal*, Vol.19, No.2, Pp. 5-9.
- University of Minnesota 2012, Extended Orientations: Enhancing the Sense of Belonging of First-Year Students. [Cited 2012 29 Oct]. Available from: www.oir.umn.edu
- Walker, J 1998, University of British Columbia Edition. Survey of first-year university students. [Cited 2013 29 May]. Available from: www.pair.ubc.ca/surveys/cusc/execsum.htm.
- Transition period, *Learning and Individual Differences*, Vol. 21, No.2, Pp. 187-190.
- Mullendore, R, Banahan, L 2005, Designing Orientation Programs in Challenging and Supporting the First-Year Student, San Francisco: Jossey-Bass.
- Nash, R, Lemcke, P, Sacre, S 2009, Enhancing transition: an enhanced model of clinical placement for final year nursing student., *Nurse Educ Today*, Vol. 29, No.1, Pp. 48-56.
- Núñez, AM 2009, a critical paradox? Predictors of Latino students' sense of belonging in college, *Journal of Diversity in Higher Education*, Vol.2, No.1, Pp. 46-61.
- Office of Measurement Services University of Minnesota 2008, Welcome Week mid Assessment Combined Report. [Cited 2012 29 Oct]. Available from: www.ofyp.umn.edu.
- Parker, J, Hogan, M, Eastabrook, J, et al 2006, Emotional intelligence and student retention: Predicting the successful transition from high school to university, *Personality and Individual Differences*, Vol.41, No.7, Pp. 1329-1336.
- Parker, JDA, Duffy, JM 2005, Making a Successful Transition during the First Year of College: Does Emotional Intelligence Matter? [Cited 2013 6 Jun]. Available from: www.heacademy.ac.uk/assets/.../Progression_and_retention5.pdf
- Red river College of applied arts 2011, *Science and technology*, First-Year Student Orientation Handbook. 20. [Cited 2012 29 Oct]. Available from: [http://air.rrc.mb.ca/students/faculty.../First-Year %20 Student %20 Orientation.pdf](http://air.rrc.mb.ca/students/faculty.../First-Year%20Student%20Orientation.pdf).

Evaluation of Welcoming Ceremony on Removing Challenges of Freshmen's Transitional phase

Akbar Ali Asghar zade¹

Zahra Meidani^{2,*}

Abdolah Omid³

Maryam Nezadi Niasar⁴

Sima Rasti⁵

¹:Faculty member, Radiology and Medical Physics department, School of Allied Health Professions, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.

²:Faculty member, Health Information and Technology management, School of Allied Health Professions, Kashan University of Medical Sciences. Kashan, Iran.

³:Faculty member, Clinical psychology department, school of Medicine, Kashan University of Medical Sciences. Kashan, Iran.

⁴:Bachelor of health information technology, School of Allied Health Professions, Kashan University of Medical Sciences. Kashan, Iran.

⁵:Faculty member, Parasitology department, school of medicine, Kashan University of Medical Sciences. Kashan, Iran.

Abstract: Preparing Welcoming Ceremony and Orientation programs for freshmen acknowledge to work as an effective approach to decrease social, academic and emotional stressors. This study conducted to evaluate the role of Welcoming Ceremony to resolve freshmen's transitional-phase challenges. A special working group, including faculties and students, was formed to conduct Welcoming Ceremony and Orientation programs at Kashan School of Allied Health Professions. To evaluate the role of Welcoming ceremony a cross-sectional study was carried out through a distribution of a questionnaire among 92 newly admitted students (freshmen) in 1391. Majority of freshmen about 91 (97.8%) agreed that Welcoming Ceremony served as linkage between college student and university; 90 (97.8%) believed that Welcoming Ceremony assisted them to adjust with the university; 84 (90.3%) agreed that Welcoming Ceremony enhanced sense of belonging to university. In attention to the result of this study and in regarding to the importance of Welcoming Ceremony on all stages of university transitional phases, developing a specialized administrative unit in order to enhance awareness and capability of freshmen, advisors, senior students, and university staffs regarding to transitional challenges at Vice Chancellor for Students and Cultural is advisable.

Keywords: Transition, Freshmen, Welcoming Staff.

***Corresponding author:** Faculty member, Health Information and Technology management, School of Allied Health Professions, Kashan University of Medical Sciences. Kashan, Iran.

Email: meydani-za@kaums.ac.ir